

Mit Vnnding Co. Mit. uopre
vlt tobfermig vuy placat a. S
edicta opt stucte vuy kelyue
gemuet.

Inden Comite

del vöelgeboren man, vnde Luue getroude. Al est zoo
dat vuy dom onse vactica van desey onse, vnderland, nau
onse Comite Zyrt van spangmer, Cudaer vuy corls vromme
te Zyrt, alles onse vorse vnder lande, int besondere geyue
hader, besogt vnde gemuetert, Zoo vöel om int gualo ons te
Infermeren op tyen dardinde mey, die goede administratw
vander sonde, moget vonderer, sy alles vöeger, als vöeluer
op tyen des t'fuct vander Zelyue vungary, mar vöerens de
vöelke de vuyant de monscholpken natueren, sagelype by zym
dumerey, meer vnde meer arbeyt om alles sy toedragelngert
vnde confusie te fceery, Des myet teyngt vande vnder
andere vöelke, vuy hebber vuy t'beue myet kumme, doer, vnder
ons betroude vnde vöelke, Districte vuy getroude vuy
hebber vuy d. myet desey onse, bruf, vöel vöelke, vmaney, v
beastey, die pumtey vnde articulen hies nau vöelgende.

Ende Inden vuytey, vöelke vuy vöel vöelke vnde vöelke
dat t'prouvare vnde myet te quat geyue op t'fuct vander
Zelyue toetompt vnde procedert by gebroche, vraygert, v
vöelgert vander particuliere officiers vnde vöelgert
die zoy de vuy vnde vuytey myet vuy doer, om de
placatey vnde edicta, te doer, vnder vöelke vnde vöelke,
die vöelke vuytey vuytey gedagelngert, die kuyse vuytey
de vuytey onse Luue huyre vnde vader vöelke, zue god
genaden vuytey vuytey vuytey vuytey vuytey vuytey
vuytey vuytey vuytey vuytey vuytey vuytey vuytey
(zoo te beduchte, vöel) vuytey vuytey vuytey vuytey vuytey
genugert vnde vuytey die zuy vöelke vuytey vuytey
moget, drager, oft om dat zuy vuytey vuytey vuytey
vuytey vuytey, oft vuytey vuytey vuytey vuytey, vöelke
vuytey myet vuytey vuytey vuytey vuytey, vuytey vuytey
vuytey vuytey (zoo de zuytey vuytey vuytey vuytey vuytey)

Ordinieren vnde bewelen by d. vbel reusfelycke dat ghy zoe
vnde goet toeflyt meynst op allen Drossaten, sefontetten
vnde andere ztrouliere officieren van onser stad steden
van vtrocht, vnde d. Informant off yn hyn de buon v
merstuyent. Doer om te doen vnde volbringer tyens des
byde vons placat by bewelen in vrest 70. Zonderlinge
te Informieren off bymer hure Jurisdictie vnde luntet
zyn besmet off geschrevert besende van kettinge off h
om ynynalle onse vons officieren hyn de buon. Enne my
doer nau vntdonsen vande vons placat by de selue byde
ontbuden, talle, inden vnde stonden, alst van wode vberde
om hyn te gend d. te verantwonden, van hyn de buon. En
die yn yn tyens des vons 70. zudas, sulen, hebber, En
Judyen yn die vnde verminnen hyn, Enne myt er g
off zsbantfert marckter hyn by d. te vnder, sult dat van
me vronde die hertoginne van Parma onse zyn te
vbelte by yn onser apstolise, late, gonnante qual
onse vons Landen van h. vberthens. Om dat sine te
zoe yn bonnen sal te beooren,

2. Zecommanderende vnde belaf Ende vbel reusfelycke, vnde
zoe vbel als ghy ons aingonamen, dinst bezert te do
de onderhoudingse vnde obseruatie vanden vons edicten
vanden vons volger zoe zynpelycke, En vberfelycke gonn
by vber, die byste onser vons hure vader, by iding
myt allen vntet, van allen zynen, Zaden, maer ock
stater vanden selue Landen van hertog thone, by ons be
vnde zpublicert zoe vons 70. Ende dat ghy zoe v
mer sorge draecht vnde bruyfuyt om de selue doer
vnde obseruere, alsoe tyentelike in d'augen vnteder
tealst d'agelinge vermindert die onse sake vanden nat
onvntz die handelingre En romer sake die de vromde
vnt londezoe zyn vnter, wotz h. alme hertog thone hyn

217
veel end zooveel te meer van moede en soeffuedicheit ende
meer fuyent uelke tyuaet grootelyke vermurden. So vint
zaken vander voverden onloze. Gobbende de vons heretiker
ende bedroede van onse heretiker geloove ende zelighe mit
deze orakel heretiker bezolper om hem vromen te
bespreyden. Ende veant god almachtich geluift heeft
ons sey poye te verlenen, van zyn gedeliberant te gemyet
sey int dat die gedenck sal (toeliet van onse heretiker god bidden
te moeyen zyn van vwe facroy). om ons vbaekeliker
mit alder meer fuyent te stuycken ende vmployeren tot
kenndre van tyuaet dat d'onne gecomme so vint zaken
vander vons onloze. En myt alle vwekeren beloken dat
de vons vbaekeliker myt en vbaekeliker ende vermurden
maer ont om de selue gezeyden te vtruyere zo
vwe dat mogeliker voverden sal. Vbaekeliker van v.
gecomme te honden groote en ginderlinge toefuete
ende v myt alle vwekeren vmployeren. In tyuendat de vwekeren
vander vons vdrick vuyant, maer ont effecteliker
bespreyden dat de vwekeren die onder v. zyn heretiker
d'onne gemyet, ende dat de vwekeren vander vons vdrick
in alle plaatsen ten hende ende funder vromen als de vons
vdrick vunder, vermurdenet maer voverden, ende dat
yher meer vwekeren onder sonck off in alle zynen vwekeren
konden de vwekeren vdrick sal voverden. Vbaekeliker voverden
van vwekeren ende voverden goden te voverden mit alle vwekeren
ende sonder d'onne vwekeren als te zynen off bespreyden
vwekeren zyn. Ende te voverden myt alle vwekeren konden
die vwekeren, maer ont konden die fuyen, ende zuyden
die van d'onne vwekeren voverden sonder vwekeren voverden.
Honden de zynen die d'onne vwekeren sonder zyn van
vwekeren off fanteoms vande voverden. Ende vwekeren

der verboden boucken ende scandaleuse begheerten, so onsen
ende maninger dat ghy d'halven goede ende stroppe fingen
siet der honden om v. Ende ghy veruylt by de Regule
vintwyl der vorsch iden, ende sonda d'issimulatu off
rominentu zov tselue der zake so by midde vande
t'ssamel volck hen groothere verabusement rone. vande
vordt / Toesicht nomonde dat inde v'vratu vande vande
vande printere ende boeck veruoyers altho mitten off
off v'vratu by ghy v'vratu v'vratu by de zeyt
ambrosat. geordment hem Eby Douze

Ende daerom dat ghy in v'vratu maninger by onsen
off admittent die v'vratu vande ghyne die onder
vande zynere off strafte vande v'vratu off ordmant
gheuen beduoff te procedere tot v'vratu volck
vorsch v'vratu off ordmant, ende ter v'vratu vande penen
vorsch v'vratu g'vratu. Veruylt dat v'vratu v'vratu
ont ghyne by ghy off v'vratu g'vratu off g'vratu
g'vratu, om te v'vratu vande v'vratu ende v'vratu v'vratu
v'vratu off die te v'vratu off te luttie gemodert off
straff zyn, maer om v'vratu by te procedere, na
v'vratu vande vorsch v'vratu te v'vratu die v'vratu te
de ghyne die daer byen dat sulle, nauogende t'v'vratu
v'vratu, ende de selue der v'vratu, Ende begou
ende alle andere ghyne te zyn om alle v'vratu v'vratu
ende v'vratu v'vratu te de v'vratu dat de vorsch v'vratu
relatant, gemact zyn by de v'vratu die v'vratu g'vratu
statu by te make, ende zov v'vratu te v'vratu, g'vratu
v'vratu zyn vorsch by. Maer Ende g'vratu g'vratu g'vratu
om sulck zyn v'vratu v'vratu, Ende alle vorsch so

Snde Eor verre ghy vermanden beindt die in zake verhaad
 de Eeiguer vnde den dienst gods roec in seerliche opme
 gemer, vnde datter sonde moget suspihu vallen, dat aelstliche
 opme sonde vofdy om de misbruyken te favoriseren, oft
 out op dat de selue sonde moget ontlaer die zome teperus
 sey, vringuante by de vofdy vdieta, gestelt. Ordineren
 vby dat ghy teperus de seluen det procederen als teperus vry
 fauten vande vofdy seker, de vbaert out zoortboeck
 god verhuuden, viles, dat hy vbaert van vobed. vellezre
 vbaert zoe verre vby kunnem, beindem, oft vstaen, dat
 hreghme vnyre dissimulatio vbaerde, de sonde vby myt
 kunnem vrelake, te houden vore groetelyre suspiet alle de
 ghem die de selue dragen sonde, moget in sonde ontlaer
 lake, indient tonser commissie grame. Ghy te de
 procederen mit alle Eeiguer, teperus vofdy, datter vbaert.

Inde hore vore by de vofdy pleacten, vnde vdieta, alle seker
 verbaed, ghy, zoe van, luttel, de sacramentaryse, als
 van, vdegeve. Dusey mogetans, myt teperus vbaert
 vby, dat dmer seer luttel arg vnde op de vofdy luttel
 vnde sacramentaryse, doer aelstliche vbaert de vbaert
 teperus de vdegeve, vbaert vbaert, vnde vbaert van de
 vofdy andere seker, die poort, in janzant zyn om van de
 ghynt in aspe te vallen, vbaert, vnde vdieta, vby dat
 de vofdy pleacten, gualytke, groet vbaert, vbaert, teperus
 alle sekerlyse, sonder vnyre dissimulatio, teperus de
 ghem, die aelstliche, sonde, moget besmet zyn vande
 vbaert, vnde vbaert, by luttel, vbaert
 vnde ghynt vbaert.

Vnde vbaert van mode, zo goet, teperus, vbaert, vbaert
 vnde pleacten, ghy, seer, vbaert, datter, vbaert

unde admissio fratru foelchoort de gouernement & vberend
der vorff steden en plaetsen. Zult ghy de vberendens fust
hebbende vande vorff steden van onser tveege ordineren
vorff steden dertmuel te visiteren, unde meer sijn besing
te nemen dat ghy een scoelmeester ontfaen & vberend
ken en dat de selue notorlycke catholice zyn. En
en de handt daerom zonden dat de junkert veel onder
vberend sijn catholicisme. Die den kundene inde hebbende
publiceren. /

¶ Ordinerende oick goet en swaare besing te nemen dat
vonten sijn tveegen vberend vande vberend van onser vorff
steden & lande van vberend ghy een admittisse noch
steden sijn vberend noch officie van iudicature oft andere die
besingt, ghy ontent, oft gesuspecteert so van vberend vberend
sake, oft kettere. oft yemant die myt alleto ghy
ghepenteert en so ghy een von ver goet catholice &
christen mensche onderhonden die ordinar & constitutie
vander heyligen kercken. Vberend unde ordineren en
dat ghy van onser tveege last en bemer alle die
sekerheit, ampten, dy steden unde ander vberend is
die nominatie en kense vander vberend dat en he vberend
vberend vberend te nomineren oft kuse. Die myt ghy
vberend en goede catholice lande zyn. Op vberend van
hem te vberend, en de vorff kuse sijn hueren en de
prijnen nimen en ghy ontent en is kuse te zyn
als fantome vander heyligen kercken & huer vberend. /

¶ Note. Vberend den ont vberend dat sijn vberend
die heyligen daster daga ghy qualiteit onderhonden
vberend. Zonden ghy dat duster te kercken myt en

maer dat arger is te scandael sake dan andere, gaer, inde
 tinnemey ende heresefolck, myt sonder groote suspiet
 dat de selue mit de balinger, te quade opmety besmet zyn
 Soe voft dat vns v. ordinnere, dat ghy die officars ende
 veltponders doet vernamen, tey ende dat zy mits. En
 toefst daerop menty, straffende de zhem die by
 lichtverdringent ende onmaessamheit verfmady die
 heylige dagen, ende hen vons informere, d'ande ghem
 die hen duncter, suer, gefufecteert ende besmet te zyn
 van aringe vbalinge off heresef.

Verastende ende bewende pteasvolcker ende specialcker
 v. president — dat ghy toefst menty om te
 veton hoemey bymte, de Limite, van wde Jurisdicte
 sal procederen in tegene des vons is te vrenter van onse
 vons menty, om ons off onser vons zuster die
 hochgumme van parma zygente dardan te adms hiey,
 zoedere ghy edme vinge faulke beundt. Vant
 vny gedreberent zyn hroefme geer munder pte te
 dragen in onsen afroef, dan in onse yegende vonden
 vomey, tegene dat vny onser vons zuster die hochgumme
 van parma vnde de zhouder zimmerme dit gunt
 specialcker, suer, zecommander, Ende v zecommander
 vde vprofsecker die goede adminy trake van justire
 aey onsen onderfacker, vnde v bezoncker te gunt
 in tegene dat wde, last aringent. Volgende
 tgoet bezonder, dat vny van v. alle, hebber,
 vnde vnt te hobbarey onse hroefte te geuechlyse
 zecommander, vny v. vomey, al. Dit punt vande.

Beligie als besende tgem dardim ghj ons der me
vnde bequams te dienst & doch moegh. Sedt
welgeborrenne vnde Linn getroude onse heren
god zy mer d. Gesecken in onser Stadt van
der dinst dach van augusto 1559.

J. G. J.

J. Overtoepe.
m. p.

[Decorative flourish]

Willelmus Cas Comite
Joh C o lre

Edelen Adelgeborren, onser
meuw, Der Princes van Orange
Ridders van onser ordens Stadhouder
Ende onser Ridders, ende
getrouwer Dne President
ende alreder van onser Gade
Antwicht /

Het Hof van Utrecht
1559

Alreder Alreder van Hoofde Inde
wonderge veng

Hilpe byder grote grote Comite by Cas tely
van Leoy van Dragooy van Anandere van rapels
van Sirely van Analloragn van Cardam
vande eylandt Indre ende vaster lunde der gae
vanden Oost Barboog van oostvrygh Gartege